

שמחה וסעודה לסיום המסכת

מצירף רבה (ע"ה ע"א)

בגבעון נראה ה' אל שלמה בחלום הלילה. ויאמר אלקים: שאל מה אתן לך! אמר שלמה: אם אשאל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות, הוא נותן לי, אלא הרי אני שואל את החכמה, והכל בכלל... אמר לו הקב"ה: שלמה, חכמה שאלת לך, ולא שאלת עושר ונכסים ונפש אויבך, חייך, החכמה והמדע נתון לך, ועל ידי כן, עושר ונכסים אתן לך.

מיד – 'ויקץ שלמה והנה חלום'... חמור נוהק, והוא יודע מה נוהק; צפור מצוץ, והוא היה יודע מה מצוץ. מיד – 'ויבא ירושלים ויעמוד לפני ארון ברית ה' ויעל עולות ויעש שלמים ויעש משתה לכל עבדיו'. אמר רבי אלעזר: מכאן שעושרין סעודה לגמרה של תורה.

א"ל (ק"א ע"ב - ק"ט ע"א)

אמר אביי: תיתי לי, דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתא, עבידנא יומא טבא לרבנן.

ר"ל (א"א א"ג, א"א)

וקורין יו"ט האחרון 'שמחת תורה', לפי ששמחין ועושרין בו סעודת משתה לגמרה של תורה. ונוהגין שהמסיים התורה, והמתחיל בראשית, נודרים נדבות, וקוראים לאחרים לעשות משתה...

ר"ל (ו"א א"ג, ו"א, כ)

כשמסיים מסכתא, מצוה לשמוח ולעשות סעודה ונקראת סעודת מצוה. ש"ך: מהרש"ל כתב... דאפילו מי שלא סיים מסכתא - מצוה רבה שישמח עם המסיים, ואפילו יחיד שסיים - מחוייבים אחרים לסיים עמו.

ע"ע (ב"ק פ"ג ע"ב, פ"ג ע"ב, פ"ג ע"ב)

הנה מה שנוהגין ורגילין אנו להזכיר בסיום כל מסכתא רב פפא עם עשרה בניו, שהיו מאירים וגדולים בתורה, ע"י שהיה עושה להם סעודה בסיום המסכתא, כי עשיר היה, והיה מחזיק לעוסקי התורה. לכן זכה שמזכירין אותו עם עשרה בניו...

ה"פ (ר"ב ר"ב, ר"ב ר"ב, ר"ב ר"ב)

גם טוב ללמוד מסכת בע"פ ולשנותה תמיד. ומה טוב לו לחזור אותה בכל יום, וגם טוב לו לאכילה שעי"ז תהיה סעודת מצוה.

פ"ה ה"א

אמר רבינו (ר' חיים מוולאז'ין) שבא לפני הגר"א כבן י"ט שנה בתוקף חריפותו וזך שכלו וגודל התמדתו עם רב זכרונו ואמר לפניו, חזרתי ס' מועד י"ט פעמים ועדיין אינם מבוררים אצלי, השיב הגר"א ז"ל ביי"ט פעמים אתה רוצה שיהיה מבורר בפוך, אמר לו ואלא בכמה, א"ל אין לו שיעור אלא כל ימיך בעמוד וחזור קאי.